

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษาและอภิปรายผลการศึกษา

โครงการวิจัยเรื่อง การจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภาคชนบท และชุมชนเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2553 ประกอบไปด้วยแผนงานวิจัยย่อย 3 โครงการ ได้แก่ โครงการที่ 1 คือ การจัดการการเรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนานักวิจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อถอดองค์ความรู้จากความสำเร็จของการวิจัยของนักวิจัยท้องถิ่นในประเด็นของการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นของตนเอง โครงการที่ 2 คือ การจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของภาคชนบทและชุมชนเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ เพื่อถอดองค์ความรู้ของความสำเร็จในการเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ และโครงการที่ 3 คือ โครงการบูรณาการการจัดการการเรียนรู้การสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดองค์ความรู้จากความสำเร็จของการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมในชุมชนต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ สำหรับ โครงการวิจัยเรื่องการจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภาคชนบทและชุมชนเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ปี พ.ศ.2553 มีวัตถุประสงค์หลักของแผนงานวิจัย คือ ศึกษารูปแบบของการจัดการการเรียนรู้และถอดแบบเป็นองค์ความรู้จากความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนต้นแบบของจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาได้ 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการศึกษารูปแบบของการจัดการการเรียนรู้และถอดแบบเป็นองค์ความรู้จากความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนต้นแบบของจังหวัดเชียงใหม่ ส่วนที่สอง คือ ผลสำเร็จของชุมชนต้นแบบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ปี พ.ศ.2553 สามารถสรุปผลการวิจัยทั้ง 2 ส่วนได้ดังนี้

6.1.1 รูปแบบของการจัดการการเรียนรู้และถอดแบบเป็นองค์ความรู้จากความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนต้นแบบของจังหวัดเชียงใหม่

การจัดการการเรียนรู้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ในปี พ.ศ.2551 - 2552 นักวิจัยสามารถดำเนินงานวิจัย โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงบูรณาการแบบมีส่วนร่วม (PAR) กับหน่วยงานภาคีหลายฝ่าย ได้แก่ ทีมวิจัยจากกิจวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกลุ่มชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการวิจัยก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ที่เข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย สำหรับในปี พ.ศ.2553 ทีมวิจัยได้ทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการดำเนินงานวิจัยในปี พ.ศ.2551 - 2553 ที่ผ่านมาถึงรูปแบบของการจัดการการเรียนรู้ที่สร้างความสำเร็จต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนต้นแบบที่เข้าร่วมโครงการจัดการการเรียนรู้กับทีมวิจัย และถอดแบบเป็นองค์ความรู้ โดยอาศัยเทคนิคของการถอดองค์ความรู้ คือ เมื่อเริ่มต้นกิจกรรม ระหว่างการดำเนินงาน และเมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของโครงการทั้ง 3 โครงการ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การจัดการการเรียนรู้เพื่อสร้างและพัฒนานักวิจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ได้มาซึ่งรูปแบบของการจัดการเรียนรู้ที่สามารถสร้างและพัฒนานักวิจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ มีดังต่อไปนี้

1.1) การจัดการการเรียนรู้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง

การจัดการเรียนรู้ที่สามารถสร้างและพัฒนานักวิจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ คือ การเรียนรู้ที่ให้ทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาทำการวิเคราะห์ ศักยภาพของตนเอง และชุมชนท้องถิ่นของตนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ โอกาส และอุปสรรคของการพัฒนา ศักยภาพของตนเอง โดยใช้ทฤษฎีการวิจัยเป็นทฤษฎีการจัดการการเรียนรู้ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างและพัฒนานักวิจัยของท้องถิ่น คือ การกำหนดประเด็นปัญหา เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ วิธีการเก็บ และรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์และการตีความข้อมูล การนำเสนอผลการวิจัยและนำเสนอ โดยให้นักวิจัยท้องถิ่นใช้ทฤษฎีการวิจัยนี้เป็นกรอบในการสร้างงานวิจัยขึ้นมาเพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ตลอดจนเพื่อพัฒนาศักยภาพของตัวนักวิจัยเองให้มีความสามารถในการจัดทำวิจัยเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ซึ่งผลของการศึกษา พบว่า นักวิจัยท้องถิ่นของชุมชนต้นแบบทั้ง 10 แห่ง สามารถ

กำหนดโจทย์การวิจัยได้และทำการวิจัยจนสามารถหาคำตอบของคำถามการวิจัยได้ อันนำมาซึ่งแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่น ที่มีความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

1.2) การจัดการการเรียนรู้ในการเสาะแสวงหาความรู้

การจัดการการเรียนรู้ที่สามารถสร้างและพัฒนานักวิจัยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ คือ การจัดการการเรียนรู้ในการเสาะแสวงหาความรู้โดยการทำให้นักวิจัยประจำท้องถิ่นได้ใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และทีมวิจัยเพื่อหาความรู้แนวทาง วิธีการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น โดยการเสาะแสวงหาความรู้แบ่งออกเป็น 1. ข้อมูลที่เป็นเอกสาร โดยศึกษาจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น รายงานการประชุม รายงานประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. ข้อมูลที่มาจากบุคคล ได้แก่ การสัมภาษณ์ตัวแทนจากภาคชุมชน โดยทำการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการหาแนวทางเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม 3. ข้อมูลจากการสังเกต โดยทำการสังเกตสภาพบริบทพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในเรื่องของอาชีพ รายได้ ชีวิตความเป็นอยู่ สุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี การศึกษา ทำให้สามารถค้นพบแนวทาง วิธีการในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน

1.3) การเข้ารับการฝึกอบรมและศึกษาดูงาน

นักวิจัยท้องถิ่นได้เข้าร่วมฝึกอบรมในด้านการจัดทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นร่วมกับทีมวิจัย ตลอดจนศึกษาดูงานกลุ่มชุมชนต่างๆ ที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน

1.4) การนำเอาความรู้จากการเข้ารับการอบรมไปปฏิบัติจริง

ในฐานะของนักวิจัยประจำท้องถิ่นได้นำเอาความรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยไปใช้กับการกำหนดหัวข้อ ประเด็นปัญหาของการวิจัย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ อาศัยการประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกับชุมชนนำข้อมูลมาวิเคราะห์จนสามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นได้

1.5) การเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเองของนักวิจัยประจำท้องถิ่น

โดยการนำเอางานวิจัยในปี พ.ศ.2552 ไปประยุกต์ใช้กับการพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ได้เรียนรู้ถึงเทคนิควิธีการในการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เกิดเป็นโครงการที่ต่อยอดจากการพัฒนา ซึ่งเกิดจากการนำเอากระบวนการวิจัยไปใช้เป็นจำนวนมาก จนสามารถจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเกิดเป็น

โครงการที่ต่อยอดจากการพัฒนา ซึ่งเกิดจากการนำเอากระบวนการวิจัยไปใช้เป็นจำนวนมาก จนสามารถจัดทำเป็นหลักสูตรท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นได้

สำหรับองค์ความรู้จากการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของนักวิจัยประจำท้องถิ่นสามารถสรุปองค์ความรู้ของการวิจัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความเสมอภาคของคนในชุมชน ด้านการกระจายอำนาจ และด้านความคุ้มค่ากับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

2) การจัดการการเรียนรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ได้มาซึ่งรูปแบบของการจัดการการเรียนรู้ที่สามารถเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ ดังนี้

2.1) การจัดการการเรียนรู้ที่สามารถเพิ่มศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

คือ การเรียนรู้ที่ให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาทำการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองและชุมชนท้องถิ่นในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรู้ความสามารถ ประสิทธิภาพ โอกาส และอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยใช้เครื่องมือคือการวิเคราะห์สถานการณ์ แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการเป็นกรอบในการเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ซึ่งผลของการศึกษา พบว่าทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษาของชุมชนต้นแบบทั้ง 10 แห่ง สามารถวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองได้โดยทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคในการพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ทราบถึงตัวตนและอัตลักษณ์ที่แท้จริงของตนเองเพิ่มมากขึ้น และสามารถเสนอแผนการพัฒนาชุมชนได้ถูกต้องตรงกับศักยภาพและอัตลักษณ์ที่แท้จริงของตน

2.2) การจัดการการเรียนรู้ในการเสาะแสวงหาความรู้

โดยการเสาะแสวงหาความรู้จากข้อมูลที่เป็นเอกสาร ข้อมูลที่มาจากบุคคล โดยใช้การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชนท้องถิ่น นักวิจัยตลอดจนผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐกิจสังคม ขณะเดียวกันมีการเสาะแสวงหาความรู้จากการเข้ารับการอบรม การศึกษาดูงาน

2.3) การนำเอาความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ไปปรับใช้กับการพัฒนาท้องถิ่นโดยผ่านศูนย์การเรียนรู้ฯ ในด้านของการบริหารจัดการ ได้แก่ การบริหารจัดการด้าน

องค์กร การบริหารจัดการด้านการตลาด การบริหารการจัดการด้านการผลิต การบริหารจัดการด้านการเงิน

2.4) การต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง โดยการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานของตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำการต่อยอดการพัฒนาในรูปแบบของการทำกิจกรรม โครงการใหม่ๆ และสามารถสนองต่อความจำเป็นและความต้องการที่แท้จริงในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น เช่น มีการเชื่อมโยงเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับคนในชุมชนและคนภายนอกชุมชน โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ฯ ที่จัดตั้งขึ้นเป็นตัวเชื่อมโดยผ่านวิทยากรกลุ่มหรือการจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาท้องถิ่นก็เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่ทรัพยากรมนุษย์ได้มีการต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง

สำหรับองค์ความรู้ที่สร้างความรู้ในการเพิ่มศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ต่อการยกระดับเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ได้แก่ องค์ความรู้เกี่ยวกับศักยภาพความรู้ความสามารถ ประสบการณ์เดิมของทรัพยากรมนุษย์ องค์ความรู้ที่เป็นการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม และองค์ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการด้านการเกษตร ด้านการท่องเที่ยว ด้านการจัดการสุขภาวะและสิ่งแวดล้อม และการจัดการภูมิปัญญา

3) การบูรณาการการจัดการการเรียนรู้ การสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่

การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้ได้มาซึ่งรูปแบบของการจัดการการเรียนรู้ที่สามารถสร้างและพัฒนานักประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ดังต่อไปนี้

3.1) การจัดการการเรียนรู้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง

การจัดการการเรียนรู้ที่สามารถสร้างและพัฒนานักประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่นในจังหวัดเชียงใหม่ คือ การเรียนรู้ที่ให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา ได้ทำการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ โอกาสและอุปสรรคของการพัฒนาศักยภาพของตนเอง โดยใช้ทฤษฎีการสื่อสารและแนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม เป็นกรอบในการสร้างและพัฒนานักประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น เพื่อใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น โดยอาศัยการบูรณาการการจัดการเรียนรู้การสื่อสารชุมชนแบบมีส่วนร่วม โดยสามารถประสานความร่วมมือกับชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดแผนการดำเนินงานในการจัดการเรียนรู้การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนได้

3.2) การเสาะแสวงหาความรู้จากข้อมูลที่เป็นเอกสารเกี่ยวกับแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายงานการประชุม รายงานประจำปีผลการดำเนินงาน การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แผนการดำเนินงานด้านประชาสัมพันธ์ของชุมชน ข้อมูลจากบุคคล ได้แก่ การสัมภาษณ์ การประชุมชี้แจง การติดต่อประสานงานในการติดต่อสื่อสาร ชักชวน โน้มน้าวใจให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

3.3) การเข้าอบรมและสัมมนา โดยที่นักประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นเข้ารับการอบรมในการจัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ท้องถิ่น

3.4) การนำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับ ไปทดลองใช้และปฏิบัติจริงโดยนักประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่น ได้นำเอาความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการจัดทำสื่อเพื่อประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นของตน

3.5) การพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานในการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วมของชุมชน ต้นแบบทั้ง 10 แห่ง พบว่า เป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่ได้กำหนด โดยนักประชาสัมพันธ์ของท้องถิ่นและชุมชน ได้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยสามารถจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นบนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของชุมชน และถ่ายทอดการดำเนินงานดังกล่าว ออกมาในรูปแบบของสื่อประชาสัมพันธ์ท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมสำหรับองค์ความรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้วยการบูรณาการการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม ประกอบไปด้วย 1.การบูรณาการการสื่อสารเพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมองเห็นคุณค่าของตนเองทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม 2.การบูรณาการการสื่อสารเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับชาวบ้านที่เข้ามามีส่วนร่วม และเพื่อให้เห็นคุณค่าความคิดและความเชื่อที่ถูกต้อง ที่ควรปฏิบัติในชุมชน 3.การบูรณาการการสื่อสารเพื่อพิสูจน์ชุมชนว่าตนเองสามารถใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ 4.การบูรณาการการสื่อสารเพื่อสร้างทักษะในการสร้างสื่อ และรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสมกับชุมชน 5.การบูรณาการการสื่อสารเพื่อให้ชุมชนได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาและแนวทางในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมร่วมกัน

6.1.2 ผลสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น

จากการประเมินผลสำเร็จของชุมชนต้นแบบในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นในปี พ.ศ.2553 จำนวน 10 ชุมชน ในด้าน 1.ความสามารถในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2.การมีส่วนร่วมระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน

3.การประยุกต์ใช้คุณธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับชุมชน พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูง ซึ่งผลสำเร็จดังกล่าวนี้ได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพ และความสามารถในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และกลุ่มชุมชนอย่างชัดเจน กล่าวคือ สามารถบริหารจัดการองค์กรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์ต่อคนในชุมชนได้อย่างแท้จริง และคนในชุมชนเองก็เข้ามามีบทบาทสำคัญที่จะร่วมกันดำเนินงานในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างจริงจัง พร้อมกับก็นำหลักของคุณธรรมและจริยธรรมมาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสมตามบริบทของแต่ละพื้นที่ จนก่อให้เกิดเป็นการจัดการการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนให้มีความเจริญก้าวหน้าควบคู่กับการพัฒนาทางด้านจิตใจของคนในชุมชน โดยการนำเอาหลักของคุณธรรมและจริยธรรมมาปรับใช้ จนสามารถพัฒนาคนในชุมชนให้เป็นคนดี มีศีลธรรม อันนำมาซึ่งความสงบสุขของสังคม

6.2 อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษา การจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภาคชนบทและชุมชนเมือง จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจคือ การจัดการการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของภาคชนบทและชุมชนเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประสบความสำเร็จได้ด้วยการมีกระบวนการจัดการการเรียนรู้ อันประกอบไปด้วย การจัดการการเรียนรู้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง การจัดการการเรียนรู้ในการแสวงหาความรู้ การนำเอาความรู้ที่ได้รับไปทดลองใช้และปฏิบัติจริง และการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเพื่อต่อยอดการพัฒนาศักยภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชดิษฐ์ วิจารย์ (2550) ที่ว่า กระบวนการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการพัฒนา ด้านความคิด สติปัญญา ทักษะของทรัพยากรมนุษย์ อันส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรและสังคม ประกอบไปด้วย 1.การเรียนรู้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเอง ซึ่งจะบ่งชี้ได้ว่า ขณะนี้ทรัพยากรมนุษย์มีความรู้ ประสบการณ์ ความชำนาญเดิมอะไรบ้าง มีข้อบกพร่องหรือจุดอ่อนอะไรบ้างที่ควรจะต้องแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้ดีขึ้น 2.การสร้างและแสวงหาความรู้ 3.การนำความรู้ที่ได้รับไปทดลองใช้และปฏิบัติจริง และ 4.การต่อยอดและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดบันไดสี่ขั้นของการเรียนรู้ของประพนธ์ ผาสุกยัด เกี่ยวกับการเรียนรู้เริ่มจาก 1) การไม่รู้ คือ ไม่ทราบศักยภาพความรู้ความสามารถที่แท้จริง พัฒนามาเป็น 2) การรับรู้ เมื่อได้มีการวิเคราะห์ศักยภาพ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่ 3) การเรียนรู้ โดยการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ 4) การต่อยอดและพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง จนกลายเป็นการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดบันไดสี่ขั้นของการเรียนรู้ ของประพนธ์ ผาสุกยัด เกี่ยวกับการเรียนรู้เริ่ม

จาก การไม่รู้ คือ ไม่ทราบศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ ที่แท้จริงพัฒนามาเป็นการรับรู้ และพัฒนามาเป็นการนำความรู้ที่ได้ไปทดลองใช้ และการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาต่อยอด โดยในประเด็นของการเรียนรู้ในการวิเคราะห์ศักยภาพของตนเองได้ ทำให้ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษา คือ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่รับผิดชอบงานในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ตลอดจนตัวแทนจากภาคชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น ได้เรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ ความพร้อมของตนเอง ตลอดจนชุมชนท้องถิ่น ทำให้ทราบอัตลักษณ์ที่แท้จริงของตนเอง จนสามารถหาแนวทางในการพัฒนาตนเอง และชุมชนท้องถิ่น ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับแนวคิดของสัญญาสัญญาวิวัฒน์ (2543) ที่ว่าชุมชนจะมีความเข้มแข็งได้จะต้องอาศัยตัว “คน” ที่มีความรู้ ความสามารถ ศักยภาพ โดยบุคคลเหล่านี้จะต้องทราบศักยภาพที่แท้จริงของตนเองก่อน ถึงจะสามารถหาแนวทางในการพัฒนาตนเอง ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งต่อไปได้

สำหรับประเด็นขององค์ความรู้ที่สร้างความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนท้องถิ่นของชุมชนต้นแบบ คือ องค์ความรู้เกี่ยวกับการนำและการคิดนอกกรอบของผู้นำ โดยผลการศึกษาพบว่า การที่ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นกลุ่มเป้าหมายของการศึกษามีภาวะของการนำและการคิดนอกกรอบได้ส่งผลต่อการพัฒนาตนเองและเศรษฐกิจสังคม สอดคล้องกับมัลลิกา ต้นสอน (2544) ที่ว่าการดำเนินงานภายในองค์กรและประสบผลสำเร็จนั้นอยู่กับการที่องค์กรนั้นมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถในการนำ โดยเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ ไม่ยึดติดกับความคิดแบบเดิมๆ แต่จะยอมรับความคิดใหม่ๆ ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะก่อให้เกิดการพัฒนาในองค์กร

สำหรับองค์ความรู้ในประเด็นของการกระจายอำนาจกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในชุมชน ผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวคิด ประสพการณ์ ความรู้ และผลสถานอุดมการณ์ในการพัฒนาท้องถิ่นร่วมกันจนเกิดเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นที่ส่งผลทางด้านการพัฒนาชุมชนทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของสมลักษณ์ ไชยเสรี (2549) ที่ว่า องค์กรการมีส่วนร่วมต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เนื่องจากการที่ประชาชนมีส่วนร่วม ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้อันนำมาซึ่งประสพการณ์ การเรียนรู้ใหม่ การเรียนรู้ใหม่ก่อให้เกิดการพัฒนาให้กับองค์กร

สำหรับองค์ความรู้ในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น คือ พัฒนาคมนในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพให้สามารถพึ่งพาตนเองได้

กอปรด้วยการเป็นคนที่มีความพอริชธรรม อันจะทำให้การพัฒนาชุมชนเกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง และมีความยั่งยืน สอดคล้องกับประเวศ วะสี (2544) ที่ว่า การพัฒนาชุมชนจะเป็นไปอย่างยั่งยืน ต้องอาศัยการมีชุมชนที่เข้มแข็ง โดยส่งเสริมให้คนในชุมชนสามารถรวมตัวกัน โดยใช้คุณธรรมเป็นตัวตั้ง ไม่ใช่เงินเป็นตัวตั้ง ส่งเสริมให้คนสามารถพึ่งตนเองได้

